HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

30 mai 2024*

„Trimitere preliminară – Libera prestare a serviciilor – Prestatori de servicii ale societății informaționale – Obligația de înscriere în registrul operatorilor de comunicații – Obligația de a furniza informații privind structura și organizarea – Obligația de a plăti o contribuție financiară – Directiva 2000/31/CE – Domeniu coordonat – Principiul controlului în statul membru de origine – Derogări – Noțiunea de măsuri care privesc «un anumit serviciu al societății informaționale» – Regulamentul (UE) 2019/1150 – Obiectiv”

În cauzele conexate C-664/22 și C-666/22,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional pentru Lazio, Italia), prin deciziile din 10 octombrie 2022, primite de Curte la 21 octombrie 2022, în procedurile

Google Ireland Ltd (C-664/22),

Eg Vacation Rentals Ireland Ltd (C-666/22)

împotriva

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, domnii F. Biltgen, N. Wahl (raportor) și J. Passer și doamna M. L. Arastey Sahún, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Google Ireland Ltd, de M. Siragusa, R. Tremolada, S. Valentino și M. Zotta, avvocati;

– pentru Eg Vacation Rentals Ireland Ltd, de P Actis Perinetto, F. Brunetti, C. Osti și A. Vitale, avvocati;

* Limba de procedură: italiana.

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de L. Delbono și R. Guizzi, avvocati dello Stato;

– pentru guvernul ceh, de M. Smolek, T. Suchá și J. Vláčil, în calitate de agenți;

– pentru Irlanda, de M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce și M. Tierney, în calitate de agenți, asistați de D. Fennelly, BL;

– pentru Comisia Europeană, de L. Armati, M. Escobar Gómez, S. L. Kalėda și L. Malferrari, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 11 ianuarie 2024,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea Regulamentului (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online (JO 2019, L 186, p. 57), a Directivei 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (Directiva privind comerțul electronic) (JO 2000, L 178, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 29, p. 257), a Directivei (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 2015, L 241, p. 1), a Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (JO 2006, L 376, p. 36, Ediție specială, 13/vol. 58, p. 50), precum și a articolului 56 TFUE.

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între, în cauza C-664/22, Google Ireland Ltd (denumită în continuare „Google”), societate de drept irlandez, și, în cauza C-666/22, Eg Vacation Rentals Ireland Ltd (denumită în continuare „EGVR”), societate de drept irlandez, pe de o parte, și Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (Autoritatea de Supraveghere a Comunicațiilor, Italia) (denumită în continuare „AGCOM”), pe de altă parte, în legătură cu unele măsuri adoptate de aceasta din urmă în privința furnizorilor de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul 2019/1150

3 Considerentele (3), (7), (8) și (51) ale Regulamentului 2019/1150 enunță:

„(3) Consumatorii au adoptat utilizarea serviciilor de intermediere online. Un ecosistem online competitiv, echitabil și transparent, în care întreprinderile au o conduită responsabilă, este, de asemenea, esențial pentru bunăstarea consumatorilor. Asigurarea transparenței economiei platformelor online și a încrederii în această economie în relațiile dintre întreprinderi ar putea contribui în mod indirect la îmbunătățirea totodată a încrederii consumatorilor în economia platformelor online. Cu toate acestea, impactul direct al dezvoltării economiei platformelor online asupra consumatorilor face obiectul altor acte din dreptul Uniunii, în special al acquis-ul în domeniul protecției consumatorilor.

[…]

(7) Ar trebui să se stabilească la nivelul Uniunii [Europene] un set specific de norme obligatorii menite să asigure un mediu de afaceri online echitabil, previzibil, durabil și fiabil în cadrul pieței interne. În special, întreprinderilor utilizatoare de servicii de intermediere online ar trebui să li se asigure un grad de transparență adecvat, precum și posibilități efective în întreaga Uniune de a solicita măsuri reparatorii, pentru a se facilita activitățile transfrontaliere în cadrul Uniunii și, astfel, pentru a se îmbunătăți funcționarea corespunzătoare a pieței interne și a se oferi un răspuns la un posibil fenomen emergent de fragmentare în domeniile specifice care fac obiectul prezentului regulament.

(8) Aceste norme ar trebui să prevadă, de asemenea, stimulente adecvate pentru promovarea echității și a transparenței, în special în ceea ce privește ierarhia utilizatorilor profesionali de site-uri în rezultatele de căutare generate de motoarele de căutare online. […]

[…]

(51) Întrucât obiectivul prezentului regulament, respectiv asigurarea unui mediu de afaceri echitabil, previzibil, durabil și fiabil în cadrul pieței interne, nu poate fi realizat în mod suficient de statele membre dar, date fiind dimensiunile și efectele sale, poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 [TUE]. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului menționat.”

4 Potrivit articolului 1 din acest regulament:

„(1) Scopul prezentului regulament este de a contribui la buna funcționare a pieței interne prin stabilirea de norme menite să asigure faptul că întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online și utilizatorii profesionali de site-uri în relația lor cu motoarele de căutare online beneficiază de un grad adecvat de transparență, echitate și măsuri reparatorii eficace.

(2) Prezentul regulament se aplică serviciilor de intermediere online și motoarelor de căutare online furnizate sau oferite spre furnizare întreprinderilor utilizatoare de servicii de intermediere online și, respectiv, utilizatorilor profesionali de site-uri care își au sediul sau reședința în Uniune și care, prin intermediul serviciilor de intermediere online sau [al] motoarelor de căutare online respective, oferă bunuri sau servicii consumatorilor aflați pe teritoriul Uniunii, indiferent de locul de stabilire sau de reședință al furnizorilor serviciilor respective și indiferent de dreptul aplicabil.

[…]

(5) Prezentul regulament nu aduce atingere dreptului Uniunii, în special dreptului Uniunii care reglementează domeniile cooperării judiciare în materie civilă, concurenței, protecției datelor, protecției secretelor comerciale, protecției consumatorului, comerțului electronic și serviciilor financiare.”

5 Articolul 2 punctele 1 și 7 din regulamentul menționat prevede:

„În sensul prezentului regulament se aplică următoarele definiții:

1. «întreprindere utilizatoare de servicii de intermediere online» înseamnă orice persoană fizică care acționează în capacitate comercială sau profesională sau orice persoană juridică care oferă bunuri sau servicii consumatorilor, prin intermediul serviciilor de intermediere online, în scopuri legate de activitatea sa comercială, de afaceri, meșteșugărească sau profesională”.

[…]

7. «utilizator profesional de site-uri» înseamnă orice persoană fizică sau juridică care utilizează o interfață online, și anume orice software, inclusiv un site de internet sau o parte a unui site și aplicații, printre care aplicații pentru dispozitive mobile, pentru a oferi bunuri sau servicii consumatorilor, în scopuri legate de activitatea sa comercială, de afaceri, meșteșugărească sau profesională”.

Directiva 2000/31

6 În temeiul articolului 1 din Directiva 2000/31:

„(1) Prezenta directivă își propune să contribuie la buna funcționare a pieței interne prin asigurarea liberei circulații a serviciilor societății informaționale între statele membre.

[…]

(5) Prezenta directivă nu se aplică în:

(a) domeniul fiscal;

[…]”

7 Articolul 2 litera (h) din această directivă prevede:

„În sensul prezentei directive, următorii termeni au înțelesurile de mai jos:

[…]

(h) «domeniu coordonat»: cerințele specificate în cadrul legislativ din statele membre, aplicabile furnizorilor de servicii ale societății informaționale, indiferent dacă sunt de natură generală sau concepute special pentru aceștia.
(i) Domeniul coordonat se referă la cerințe pe care furnizorul de servicii trebuie să le respecte și care privesc:

– accesul la activitatea unui serviciu al societății informaționale, cum ar fi cerințele în materie de calificare, autorizare și notificare;

– desfășurarea activității unui serviciu al societății informaționale, cum ar fi cerințele privind comportamentul furnizorului de servicii, cerințe legate de calitatea sau conținutul serviciului, inclusiv în materie de publicitate și contracte sau privind răspunderea furnizorului de servicii;

[…]”

8 Articolul 3 din directiva menționată enunță:

„(1) Fiecare stat membru garantează că serviciile societății informaționale prestate de un furnizor de servicii stabilit pe teritoriul său respectă dispozițiile de drept intern aplicabile în statul membru în cauză [care țin de] domeniul coordonat.

(2) Statele membre nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre invocând motive [care țin de] domeniul coordonat.

[…]

(4) Statele membre pot adopta măsuri derogatorii de la alineatul (2) în cazul unui anumit serviciu al societății informaționale, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) măsurile sunt:
(i) necesare, dintr-unul din motivele următoare:

– ordine publică, în special prevenirea, investigarea, depistarea și urmărirea infracțiunilor, în special protecția minorilor și lupta împotriva incitării la ură pe motiv de rasă, sex, religie sau naționalitate și împotriva atingerii aduse demnității umane;

– protecția sănătății publice;

– securitatea publică, inclusiv protecția securității și apărării naționale;

– protecția consumatorilor, inclusiv a investitorilor;

(ii) luate împotriva unui serviciu al societății informaționale care aduce atingere obiectivelor menționate la punctul (i) sau care prezintă risc serios și grav de prejudiciere a acestor obiective;
(iii) proporționale cu aceste obiective.

(b) înainte de a lua măsurile respective și fără a aduce atingere procedurilor judiciare, inclusiv procedurilor preliminare și acțiunilor desfășurate în cadrul anchetei penale, statul membru:

– a cerut statului membru menționat la alineatul (1) să ia măsuri și acesta nu le-a luat sau cele pe care le-a luat nu au fost suficiente;

– a notificat Comisiei [Europene] și statului membru menționat la alineatul (1) intenția de a lua astfel de măsuri.

[…]”

Directiva 2006/123

9 Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2006/123 prevede:

„Prezenta directivă stabilește dispoziții generale pentru facilitarea exercitării libertății de stabilire pentru prestatorii de servicii și a liberei circulații a serviciilor, menținând totodată un nivel ridicat al calității serviciilor.”

10 Potrivit articolului 3 alineatul (1) din această directivă:

„În cazul în care dispozițiile prezentei directive sunt în conflict cu o dispoziție a unui alt act comunitar care reglementează aspecte specifice ale accesului la o activitate de servicii sau la exercitarea acesteia în sectoare specifice sau pentru profesii specifice, dispoziția celuilalt act comunitar prevalează și se aplică acestor sectoare sau profesii specifice. […]”

11 Articolul 16 din directiva menționată enunță:

„(1) Statele membre respectă dreptul prestatorilor de a furniza servicii într-un stat membru altul decât cel în care sunt stabiliți.

Statele membre în care este prestat serviciul asigură accesul liber la o activitate de servicii și libera exercitare a acesteia pe teritoriul lor.

Statele membre nu pot condiționa accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia pe teritoriul lor de îndeplinirea oricăror cerințe care nu respectă următoarele principii:

(a) nediscriminare: cerințele nu trebuie să fie, direct sau indirect, discriminatorii pe motiv de cetățenie sau, în ceea ce privește persoanele juridice, pe motivul privind statul membru în care sunt stabilite;

(b) necesitate: cerințele trebuie să fie justificate prin motive de ordine publică, de siguranță publică, de sănătate publică sau de protecție a mediului;

(c) proporționalitate: cerințele trebuie să fie adecvate pentru a garanta îndeplinirea obiectivului urmărit și nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit.

(2) Statele membre nu pot să restrângă libertatea de a presta servicii în cazul unui prestator stabilit într-un alt stat membru impunând una dintre cerințele următoare:

[…]

(b) obligația prestatorului de a obține o autorizație din partea autorităților competente, inclusiv înscrierea într-un registru sau într-un ordin sau asociație profesională pe teritoriul lor, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta directivă sau de alte instrumente comunitare;

[…]”

Directiva 2015/1535

12 Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2015/1535 prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

(b) «serviciu» înseamnă orice serviciu al societății informaționale, adică orice serviciu prestat în mod normal în schimbul unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului.

[…]

(e) «normă cu privire la servicii» înseamnă o cerință de natură generală referitoare la inițierea și desfășurarea activităților de prestări de servicii în înțelesul literei (b), în special dispoziții referitoare la prestatorul de servicii, la servicii și la beneficiarul serviciilor, cu excepția normelor care nu se referă în mod specific la serviciile definite la litera respectivă.

[…]

(f) «reglementare tehnică» înseamnă o specificație tehnică sau o altă cerință sau normă cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a cărei respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui operator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor prevăzute la articolul 7, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

[…]”

13 Articolul 5 alineatul (1) primul paragraf din această directivă prevede:

„Sub rezerva articolului 7, statele membre comunică de îndată Comisiei orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care doar se transpune integral textul unui standard internațional sau

european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară adoptarea unei astfel de reglementări, în cazul în care aceste motive nu au fost clarificate suficient în proiectul de reglementare tehnică."

Dreptul italian

Legea nr. 249/97

14 Legge n. 249 – Istituzione dell'Autorità per le garanzie nelle comunicazioni e norme sui sistemi delle telecomunicazioni e radiotelevisivo (Legea nr. 249 de instituire a Autorității de Supraveghere a Comunicațiilor și de stabilire a normelor privind sistemele de telecomunicații și radioteleviziune) din 31 iulie 1997 (supliment ordinar la GURI nr. 177 din 31 iulie 1997), astfel cum a fost modificată prin legge n. 178 – Bilancio di previsione dello Stato per l'anno finanziario 2021 e bilancio pluriennale per il triennio 2021-2023 (Legea nr. 178 privind bugetul de stat estimat pentru exercițiul financiar 2021 și bugetul multianual pentru perioada trienală 2021-2023) din 30 decembrie 2020 (supliment ordinar la GURI nr. 322 din 30 decembrie 2020) (denumită în continuare „Legea nr. 249/97"), prevede la articolul 1 alineatul 6 litera a) punctul 5) și litera c) punctul 14-bis):

„Responsabilitățile [AGCOM] sunt identificate după cum urmează:

a) Comisia pentru infrastructuri și rețele exercită următoarele funcții:

[…]

5) asigură ținerea registrului operatorilor de comunicații [(denumit în continuare «ROC»)] în care trebuie să se înscrie, în temeiul prezentei legi, […] furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online care oferă servicii în Italia, chiar dacă nu sunt stabiliți în acest stat […]. [Ea] adoptă un regulament care vizează în mod specific organizarea și ținerea [ROC] și definirea criteriilor pentru a determina [care sunt] persoanele care sunt obligate să se înscrie, altele decât cele înscrise deja în [ROC] la data intrării în vigoare a prezentei legi;

[…]

c) Consiliul:

[…]

14-bis) asigură aplicarea adecvată și efectivă a Regulamentului [2019/1150], în special prin adoptarea de orientări, prin promovarea de coduri de conduită și prin colectarea de informații pertinente".

15 Articolul 1 alineatul 31 din Legea nr. 249/97 prevede:

„Persoanele care nu respectă ordinele și punerile în întârziere ale [AGCOM], emise în temeiul prezentei legi, se sancționează cu amendă […]. În cazul în care nerespectarea se referă la măsuri luate în legătură cu încălcarea normelor privind pozițiile dominante sau în temeiul Regulamentului [2019/1150], fiecărei persoane interesate i se aplică o amendă care nu poate fi nici mai mică de 2 % și

nici mai mare de 5 % din cifra de afaceri a persoanei respective în ultimul exercițiu financiar încheiat înainte de notificarea [comunicării privind această nerespectare] […]”

Legea nr. 266 din 23 decembrie 2005

16 Articolul 1 alineatul 66-bis din legge n. 266 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2006) [Legea nr. 266 privind dispozițiile referitoare la formarea bugetului anual și plurianual al statului (Legea finanțelor 2006)] din 23 decembrie 2005 (supliment ordinar la GURI nr. 302 din 29 decembrie 2005), astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 178 din 30 decembrie 2020, prevede:

„Pentru anul 2021, cuantumul contribuției datorate de furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online menționați la articolul 1 alineatul 6 litera a) punctul 5) din Legea [nr. 249/97] este stabilit la un nivel egal cu 1,5 la mie din veniturile generate pe teritoriul național, chiar dacă sunt contabilizate în situațiile financiare ale întreprinderilor stabilite în străinătate, referitoare la valoarea producției, care rezultă din situațiile financiare din anul precedent sau, pentru persoanele care nu sunt obligate să întocmească aceste situații financiare, din elemente echivalente din alte registre contabile care certifică valoarea totală a producției. Pentru anii următori, orice modificare a nivelului și a modalităților de contribuție poate fi decisă de [AGCOM] în limita maximă de 2 la mie din veniturile evaluate în conformitate cu teza precedentă.”

Decizia nr. 666/08

17 La 26 noiembrie 2008, AGCOM a adoptat delibera n. 666/08/CONS – Regolamento per l’organizzazione e la tenuta del Registro degli operatori di comunicazione (Decizia nr. 666/08/CONS privind regulamentul pentru organizarea și ținerea registrului operatorilor de comunicații) (GURI nr. 25 din 31 ianuarie 2009) (denumită în continuare „Decizia nr. 666/08”).

18 Regulamentul privind organizarea și ținerea ROC (denumit în continuare „Regulamentul AGCOM referitor la ROC”), care figurează în anexa A la Decizia nr. 666/08, enumeră la articolul 2 categoriile de persoane care sunt obligate să se înscrie în ROC.

19 Potrivit articolului 5 din Regulamentul AGCOM referitor la ROC:

„1. Persoanele menționate la articolul 2 din prezentul regulament depun la [AGCOM] cererea [lor] de înscriere în [ROC]

[…]

3. Persoanele vizate la articolul 2, fiecare în funcție de natura sa juridică, depun declarațiile privind obiectul de activitate, organul de administrare, structura societății și activitatea exercitată în conformitate cu anexa B [la Decizia nr. 666/08].

[…]”

20 Articolul 24 din acest regulament prevede:

„Încălcările prezentului regulament se sancționează în conformitate cu articolul 1 alineatele 29[-]32 din Legea [nr. 249 din 31 iulie 1997].”

21 Anexa B la Decizia nr. 666/08 privește declarațiile obligatorii în vederea înscrierii în ROC.

Decizia nr. 200/21

22 La 17 iunie 2021, AGCOM a adoptat delibera n. 200/21/CONS – Modifiche alla delibera n. 666/08/CONS recante «regolamento per la tenuta del Registro degli Operatori di Comunicazione» a seguito dell'entrata in vigore della legge 30 dicembre 2020, n. 178 – Bilancio di previsione dello Stato per l'anno finanziario 2021 e bilancio pluriennale per il triennio 2021-2023 (Decizia nr. 200/21/CONS privind modificarea Deciziei nr. 666/08/CONS referitoare la „Regulamentul pentru ținerea registrului operatorilor de comunicații" în urma intrării în vigoare a Legii nr. 178 din 30 decembrie 2020 privind bugetul de stat estimat pentru exercițiul financiar 2021 și bugetul multianual pentru perioada trienală 2021-2023) (denumită în continuare „Decizia nr. 200/21").

23 Potrivit preambulului Deciziei nr. 200/21:

„[…]

[având în vedere] Regulamentul 2019/1150 […], în special articolul 1 alineatul (2) […]

[întrucât] Legea [nr. 178 din 30 decembrie 2020] a prevăzut, în aplicarea Regulamentului 2019/1150, *inter alia*, obligația de înregistrare în [ROC] a furnizorilor de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online care oferă servicii în Italia, chiar dacă aceștia nu sunt stabiliți în acest stat […]"

24 Articolul 1 alineatul 1 din această decizie a modificat lista prevăzută la articolul 2 din Regulamentul AGCOM referitor la ROC pentru a include următoarele categorii de persoane:

„[…]

m. furnizorii de servicii de intermediere online: persoanele fizice sau juridice care, chiar dacă nu sunt stabilite sau rezidente pe teritoriul național, furnizează sau propun să furnizeze servicii de intermediere online, astfel cum sunt definite de Regulamentul 2019/1150, întreprinderilor utilizatoare stabilite sau rezidente în Italia;

n. furnizorii de motoare de căutare online: persoanele fizice sau juridice care, chiar dacă nu sunt stabilite sau rezidente pe teritoriul național, furnizează sau propun să furnizeze un motor de căutare online, astfel cum este definit de Regulamentul 2019/1150, în limba italiană sau utilizatorilor stabiliți sau rezidenți în Italia.

[…]"

25 Articolul 3 din decizia menționată a modificat anexa B la Decizia nr. 666/08, printre altele prin introducerea textului următor:

„[…]

Declarațiile privind acționariatul furnizorilor de servicii de comunicații electronice, al operatorilor economici care desfășoară activități de centre de apel, al persoanelor care utilizează indirect resurse naționale de numerotație și al furnizorilor de servicii de intermediere online și al furnizorilor de motoare de căutare online:

1. Furnizorii de servicii de comunicații electronice, operatorii economici care desfășoară activitatea de centru de apel, persoanele care utilizează indirect resurse naționale de numerotație, furnizorii de servicii de intermediere online și furnizorii de motoare de căutare online, sub formă de societăți de capital sau de cooperative, prezintă, la momentul depunerii cererii de înscriere, o declarație, întocmită în conformitate cu modelele 5/1/ROC, 5/2/ROC, 5/3/ROC și 5/4/ROC, care conține:
   a) indicarea capitalului social, a listei asociaților acestora și a proprietății asupra participațiilor lor cu drept de vot. Societățile cotate la bursă trebuie să comunice numai participațiile cu drepturi de vot mai mari de 2 % din capitalul social, indicând pentru fiecare dintre acestea – prin intermediul modelului 5/5/ROC – participațiile de control respective […]
   b) indicarea capitalului social, a listei asociaților și a deținerii participațiilor acestora cu drepturi de vot mai mari de 2 % ale societăților care dețin acțiunile sau părțile sociale ale societății care urmează să fie înscrisă;
   c) indicarea eventualelor titluri fiduciare, a interpunerilor de persoane sau a existenței altor limite care grevează acțiunile sau părțile sociale ale societăților vizate la literele a) și b).

2. Furnizorii de servicii de comunicații electronice, operatorii economici care desfășoară activitatea de centre de apel, persoanele care utilizează indirect resurse naționale de numerotație și furnizorii de servicii de intermediere online și furnizorii de motoare de căutare online, sub forma unei societăți de persoane, prezintă, la momentul depunerii cererii de înscriere, o declarație, întocmită conform modelului 5/3/ROC, care conține lista asociaților lor.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

26 Google oferă servicii de publicitate online și exploatează motorul de căutare eponim în întregul Spațiu Economic European (SEE).

27 Prin decizia din 25 iunie 2019, AGCOM a procedat la înscrierea din oficiu a Google în ROC, un registru ținut de AGCOM, pentru motivul că această societate este un operator care desfășoară activitatea de concesionar de publicitate pe web și că, deși sediul său social este stabilit în Irlanda, obține venituri în Italia.

28 Ca urmare a acestei înscrieri, AGCOM a impus societății Google, prin decizia din 9 noiembrie 2020, plata unei contribuții financiare pentru acoperirea costurilor sale de funcționare aferente anului 2020.

29 Google a introdus o acțiune la Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional pentru Lazio, Italia), care este instanța de trimitere, pentru a contesta aceste decizii ale AGCOM.

30 În urma modificărilor cadrului juridic național care rezultă din Legea nr. 178 din 30 decembrie 2020 și din Decizia nr. 200/21, adoptate de autoritățile italiene în special pentru a asigura aplicarea Regulamentului 2019/1150 (denumite în continuare „măsurile naționale în

litigiu”), Google a modificat concluziile acțiunii sale pentru a solicita și anularea acestei din urmă decizii, în măsura în care a extins obligația de înscriere în ROC la furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online.

31 EGVR administrează și exploatează o platformă online, precum și diverse instrumente și funcții disponibile prin intermediul acestei platforme care permit proprietarilor și administratorilor de bunuri imobiliare să publice anunțuri referitoare la bunuri, iar călătorilor să selecteze bunurile menționate, precum și să interacționeze cu proprietarii și cu administratorii respectivi în vederea închirierii lor.

32 EGVR a introdus la instanța de trimitere o acțiune având ca obiect anularea Deciziei nr. 200/21 pentru motivul că, în urma unor modificări ale cadrului juridic național cum sunt cele menționate în special la punctul 30 din prezenta hotărâre, ea este supusă în prezent obligației de a se înscrie în ROC, celei subsecvente de a comunica AGCOM o serie de informații, precum și celei de a plăti acesteia din urmă o contribuție financiară.

33 În fața acestei instanțe, Google și EGVR susțin că măsurile naționale în litigiu, întrucât le impun obligațiile menționate la punctul precedent, sunt contrare principiului liberei prestări a serviciilor, Regulamentului 2019/1150 și mai multor directive.

34 În această privință, instanța respectivă amintește în primul rând că, în urma adoptării Regulamentului 2019/1150, legiuitorul italian a modificat, prin Legea nr. 178 din 30 decembrie 2020, Legea nr. 249 din 31 iulie 1997 și Legea nr. 266 din 23 decembrie 2005.

35 Astfel, *primo*, obligația de a se înscrie în ROC, ținut de AGCOM, ar fi fost extinsă la furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online (denumiți în continuare „furnizorii serviciilor în cauză”) care oferă servicii pe teritoriul Republicii Italiene chiar dacă nu sunt stabiliți în acest stat membru [articolul 1 alineatul 6 litera a) punctul 5) din Legea nr. 249/97].

36 *Secundo*, AGCOM ar fi însărcinată să asigure aplicarea Regulamentului 2019/1150, printre altele prin colectarea de informații [articolul 1 alineatul 6 litera c) punctul 14-bis) din Legea nr. 249/97].

37 *Tertio*, în cazul nerespectării măsurilor adoptate de AGCOM în temeiul Regulamentului 2019/1150, persoanei în cauză i s-ar aplica o amendă care nu poate fi nici mai mică de 2 %, nici mai mare de 5 % din cifra de afaceri a acestei persoane în cursul ultimului exercițiu financiar încheiat înainte de notificarea comunicării referitoare la această nerespectare (articolul 1 alineatul 31 a doua teză din Legea nr. 249/97).

38 *Quarto*, furnizorii serviciilor în cauză ar trebui să plătească în prezent o contribuție financiară destinată să acopere cuantumul total al costurilor administrative ocazionate de exercitarea funcțiilor de reglementare, de supraveghere, de soluționare a litigiilor și de sancționare, conferite AGCOM prin Legea nr. 178 din 30 decembrie 2020 (articolul 1 alineatul 66-bis din Legea nr. 266 din 23 decembrie 2005, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 178 din 30 decembrie 2020).

39 În al doilea rând, instanța de trimitere arată că, prin Decizia nr. 200/21, AGCOM a modificat Decizia nr. 666/08, a cărei anexă A cuprinde Regulamentul AGCOM referitor la ROC, pentru a ține seama de măsurile adoptate de legiuitorul italian în vederea aplicării Regulamentului 2019/1150.

40 Această instanță precizează că, pentru a se înscrie în ROC, furnizorii serviciilor în cauză trebuie să completeze mai multe formulare referitoare nu numai la activitatea desfășurată, ci și la organizarea lor. Astfel, ei ar fi obligați să comunice informații privind capitalul social, numele acționarilor și deținerea participațiilor lor respective cu drept de vot, compunerea și durata mandatului organului de administrație, precum și identitatea reprezentantului legal și a administratorilor. Informațiile comunicate ar trebui să fie actualizate anual. Ar fi aplicate amenzi în cazul încălcării dispozițiilor Regulamentului AGCOM referitor la ROC.

41 Având în vedere aceste elemente, instanța de trimitere consideră că obligația de a plăti o contribuție financiară și de a se înscrie în ROC ar putea, în mai multe privințe, să fie incompatibilă cu dreptul Uniunii, în special cu principiul liberei prestări a serviciilor, cu Regulamentul 2019/1150 și cu mai multe directive.

42 În ceea ce privește principiul liberei prestări a serviciilor specificat în Directivele 2000/31 și 2006/123, instanța de trimitere arată, pe de o parte, că articolul 3 din Directiva 2000/31 stabilește principiul potrivit căruia, în „domeniul coordonat”, în sensul articolului 2 litera (h) din aceasta, serviciile societății informaționale trebuie să fie supuse regimului juridic al statului membru în care este stabilit prestatorul. Potrivit acestei instanțe, măsurile naționale în litigiu pot constitui o restricție privind libera prestare a serviciilor.

43 Instanța menționată semnalează de asemenea că măsurile naționale în litigiu, întrucât nu au fost notificate în prealabil Comisiei, în conformitate cu articolul 3 alineatul (4) litera (b) din Directiva 2000/31, ar putea să nu fie opozabile particularilor.

44 Pe de altă parte, instanța de trimitere amintește că, potrivit articolului 16 din Directiva 2006/123, statele membre nu pot restrânge exercitarea liberei prestări a serviciilor de către un prestator stabilit în alt stat membru, impunând acestui prestator să obțină o autorizație din partea autorităților lor competente, inclusiv înscrierea într-un registru, cu excepția cazurilor prevăzute de această directivă sau de alte instrumente ale dreptului Uniunii. Potrivit acestei instanțe, măsurile naționale în litigiu ar putea constitui o încălcare a directivei menționate, întrucât obligația de înscriere în ROC, impusă unor întreprinderi stabilite în alt stat membru decât Republica Italiană, implică sarcini financiare și administrative susceptibile să împiedice buna funcționare a pieței interne.

45 În ceea ce privește Directiva 2015/1535, instanța de trimitere, referindu-se la articolele 1 și 5 din aceasta, apreciază că dispozițiile naționale care îi obligă pe furnizorii serviciilor în cauză să se înscrie în ROC introduc în mod specific o cerință generală privind prestarea de servicii ale societății informaționale, astfel încât ele ar fi trebuit să fie notificate în prealabil Comisiei.

46 Referitor la Regulamentul 2019/1150, instanța de trimitere arată că acesta privește relațiile dintre furnizorii de servicii de intermediere online și întreprinderile utilizatoare ale acestor servicii, în sensul articolului 2 punctul 1 din acest regulament (denumite în continuare „întreprinderile utilizatoare”), și prevede un ansamblu specific de norme obligatorii pentru a garanta un mediu de afaceri echitabil, previzibil, durabil și fiabil pentru operațiunile comerciale online în cadrul pieței interne. Or, având în vedere întinderea lor, obligațiile care decurg din măsurile naționale în litigiu ar putea constitui o restricție nejustificată privind libera prestare a serviciilor.

47 În aceste condiții, Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional pentru Lazio) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Dreptul Uniunii Europene se opune aplicării unor dispoziții naționale precum cele […] din Legea nr. 178 din 30 decembrie 2020, care prevăd pentru operatorii stabiliți [într-un alt stat membru decât Republica Italiană], dar care efectuează operațiuni comerciale în Italia sarcini administrative și pecuniare suplimentare, cum ar fi înscrierea într-un registru special și impunerea unei contribuții financiare? În special, astfel de dispoziții naționale încalcă articolul 3 din Directiva [2000/31], potrivit căruia unui furnizor de servicii ale societății informaționale i se aplică exclusiv legislația statului membru în care este stabilit?

2) Dreptul Uniunii Europene se opune aplicării unor dispoziții naționale precum cele […] din Legea nr. 178 din 30 decembrie 2020, care prevăd pentru operatorii stabiliți [într-un alt stat membru] sarcini administrative și pecuniare suplimentare? În special, principiul liberei prestări a serviciilor prevăzut la articolul 56 [TFUE], precum și principiile analoage care pot fi deduse din Directivele [2006/123] și [2000/31] se opun unei măsuri naționale care prevede în sarcina intermediarilor care efectuează operațiuni comerciale în Italia, dar care nu sunt stabiliți în acest stat [demersuri administrative] care implică sarcini suplimentare în raport cu cele prevăzute în țara de origine pentru desfășurarea aceleiași activități?

3) Dreptul Uniunii, în special Directiva [2015/1535], impune statului italian să comunice Comisiei introducerea obligației de înscriere în ROC, prevăzută în sarcina furnizorilor de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online, și – mai precis – articolul 3 alineatul (4) litera (b) a doua liniuță din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că un particular stabilit într-un alt stat membru decât [Republica Italiană] poate să se opună aplicării în ceea ce îl privește a măsurilor adoptate de legiuitorul italian ([prin] Legea nr. 178 din 30 decembrie 2020), care sunt susceptibile să restrângă libera circulație a unui serviciu al societății informaționale, atunci când aceste măsuri nu au fost notificate în conformitate cu dispoziția menționată?

4) Regulamentul [2019/1150], în special articolul 15 din acesta, precum și principiul proporționalității se opun unei reglementări a unui stat membru sau unei măsuri adoptate de o autoritate națională independentă care îi obligă pe furnizorii de servicii de intermediere online care efectuează operațiuni comerciale într-un stat membru să se înscrie în [ROC], înscriere care este urmată de o serie de obligații de ordin formal și procedural, de obligații contributive și de interdicția de a realiza beneficii peste un anumit cuantum?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima, la a doua și la a patra întrebare

48 Prin intermediul primei, al celei de a doua și al celei de a patra întrebări, care trebuie analizate împreună și în primul rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 56 TFUE, articolul 16 din Directiva 2006/123 sau articolul 3 din Directiva 2000/31 trebuie interpretate în sensul că se opun unor măsuri adoptate de un stat membru, în scopul declarat de a asigura aplicarea adecvată și efectivă a Regulamentului 2019/1150, în temeiul cărora, sub rezerva aplicării unor sancțiuni în caz de neconformare, furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online stabiliți în alt stat membru sunt supuși, în

vederea prestării serviciilor lor în primul stat membru, obligației de a se înscrie într-un registru ținut de o autoritate a statului membru respectiv, celei de a comunica acesteia o serie de informații detaliate cu privire la organizarea lor, precum și celei de a-i plăti o contribuție financiară.

49 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, după cum reiese din articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2006/123, adoptată în temeiul articolului 47 alineatul (2) CE și al articolului 55 CE, ai căror termeni au fost preluați în esență la articolul 53 alineatul (1) TFUE și, respectiv, la articolul 62 TFUE, aceasta are ca obiect printre altele facilitarea liberei circulații a serviciilor. La rândul său, Directiva 2000/31, adoptată în temeiul articolului 47 alineatul (2) CE, al articolului 55 CE și al articolului 95 CE, ai căror termeni au fost preluați în esență la articolul 53 alineatul (1) TFUE, la articolul 62 TFUE și, respectiv, la articolul 114 TFUE, are ca obiectiv, potrivit articolului 1 alineatul (1) din aceasta, să contribuie la buna funcționare a pieței interne prin asigurarea liberei circulații a serviciilor societății informaționale între statele membre.

50 Din moment ce aceste două directive concretizează libera prestare a serviciilor consacrată la articolul 56 TFUE, dacă s-ar stabili că una dintre ele se opune unor măsuri naționale precum cele în discuție în litigiul principal, nu ar fi necesar să se examineze prima, a doua și a patra întrebare în raport cu acest articol.

51 În ceea ce privește articolul 56 menționat, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 6 din concluzii, desigur, potrivit jurisprudenței, acesta este aplicabil măsurilor din domeniul fiscal, care este exclus din sfera de aplicare a Directivei 2000/31, în temeiul articolului 1 alineatul (5) litera (a) din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2022, Airbnb Ireland și Airbnb Payments UK, C-83/21, EU:C:2022:1018, punctul 38). În speță, nici instanța de trimitere, nici guvernul italian nu susțin însă că măsurile naționale în litigiu sunt legate de necesitatea de a asigura executarea unor obligații fiscale.

52 Pe de altă parte, trebuie arătat că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2006/123 prevede printre altele că, în cazul în care dispozițiile sale sunt în conflict cu o dispoziție a unui alt act al Uniunii care reglementează aspecte specifice ale accesului la o activitate de servicii sau la exercitarea acesteia în sectoare specifice, dispoziția acestui alt act prevalează și se aplică sectoarelor specifice respective.

53 Or, ținând seama de faptul că articolul 3 din Directiva 2000/31 privește aspecte specifice ale accesului la activitatea unui serviciu al societății informaționale și ale exercitării acestei activități, astfel cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 204-207 din concluzii, în ipoteza în care s-ar stabili, pe de o parte, că măsuri naționale precum cele în discuție în litigiul principal intră sub incidența acestei dispoziții și, pe de altă parte, că aceasta din urmă se opune măsurilor menționate, nu ar fi necesar să se examineze prima, a doua și a patra întrebare în raport cu Directiva 2006/123.

54 Prin urmare, trebuie să se interpreteze în primul rând articolul 3 din Directiva 2000/31.

55 În această privință, trebuie amintit că acest articol 3 prevede la alineatul (1) că fiecare stat membru garantează că serviciile societății informaționale prestate de un furnizor de servicii stabilit pe teritoriul său respectă dispozițiile de drept intern aplicabile în statul membru în cauză care țin de domeniul coordonat. Alineatul (2) al articolului 3 menționat precizează că statele membre nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre invocând motive care țin de domeniul coordonat.

56 Pe de altă parte, în temeiul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31, statele membre pot adopta, cu anumite condiții cumulative, măsuri derogatorii de la principiul liberei circulații a serviciilor societății informaționale în cazul unui anumit serviciu al societății informaționale care ține de domeniul coordonat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2019, Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, punctul 83).

57 În ceea ce privește „domeniul coordonat” vizat la articolul 3 din Directiva 2000/31, trebuie precizat că articolul 2 litera (h) din această directivă definește acest domeniu ca acoperind cerințele specificate în cadrul legislativ din statele membre, aplicabile furnizorilor de servicii ale societății informaționale sau serviciilor societății informaționale, indiferent dacă sunt de natură generală sau concepute special pentru aceștia. Acest domeniu se referă la cerințe pe care furnizorul de servicii trebuie să le respecte și care privesc accesul la activitatea unui serviciu al societății informaționale, cum ar fi cerințele în materie de calificare, autorizare sau notificare, și desfășurarea activității unui serviciu al societății informaționale, cum ar fi cerințele privind comportamentul furnizorului de servicii, calitatea sau conținutul serviciului.

58 Așadar, Directiva 2000/31 se întemeiază pe aplicarea principiilor controlului în statul membru de origine și al recunoașterii reciproce, astfel încât, în cadrul domeniului coordonat definit la articolul 2 litera (h) din această directivă, serviciile societății informaționale sunt reglementate numai în statul membru pe teritoriul căruia sunt stabiliți furnizorii acestor servicii (Hotărârea din 9 noiembrie 2023, Google Ireland și alții, C-376/22, EU:C:2023:835, punctul 42).

59 În consecință, pe de o parte, revine fiecărui stat membru, în calitate de stat membru de origine a serviciilor societății informaționale, sarcina de a reglementa aceste servicii și, în acest temei, de a proteja obiectivele de interes general menționate la articolul 3 alineatul (4) litera (a) punctul (i) din Directiva 2000/31 (Hotărârea din 9 noiembrie 2023, Google Ireland și alții, C-376/22, EU:C:2023:835, punctul 43).

60 Pe de altă parte, în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce, revine fiecărui stat membru, în calitate de stat membru de destinație a serviciilor societății informaționale, sarcina de a nu restrânge libera circulație a acestor servicii impunând respectarea unor obligații suplimentare, care țin de domeniul coordonat, pe care le-ar fi adoptat (Hotărârea din 9 noiembrie 2023, Google Ireland și alții, C-376/22, EU:C:2023:835, punctul 44).

61 Rezultă că articolul 3 din Directiva 2000/31 se opune, sub rezerva derogărilor autorizate potrivit condițiilor prevăzute la alineatul (4) al acestui articol, ca furnizorul unui serviciu al societății informaționale care dorește să presteze acest serviciu într-un alt stat membru decât cel pe teritoriul căruia este stabilit să fie supus unor cerințe care țin de domeniul coordonat impuse de acest alt stat membru.

62 În speță, este cert că măsurile naționale în litigiu, întrucât impun, sub rezerva aplicării unor sancțiuni în caz de neconformare, respectarea obligațiilor menționate la punctul 32 din prezenta hotărâre de către furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online care sunt stabiliți în alte state membre decât Republica Italiană, îi obligă pe aceștia să îndeplinească alte condiții decât cele impuse în statele lor membru de stabilire.

63 Nu se contestă nici că aceste servicii intră sub incidența „serviciilor societății informaționale”, vizate la articolul 2 litera (a) din Directiva 2000/31.

64 În schimb, guvernul italian susține că obligațiile prevăzute de măsurile naționale în litigiu nu țin de „domeniul coordonat”, în sensul articolului 2 litera (h) din această directivă, din moment ce, pe de o parte, furnizorii serviciilor în cauză pot începe și continua *de facto* prestarea acestor servicii fără a îndeplini obligația de a se înscrie în ROC și, pe de altă parte, obligația de a transmite informații către AGCOM și de a-i plăti o contribuție financiară urmărește să îi permită acesteia să își exercite funcțiile de supraveghere. Așadar, asemenea obligații nu ar urmări ca furnizorii serviciilor menționate să obțină o autorizație pentru a avea acces la o activitate de servicii ale societății informaționale sau pentru a exercita o asemenea activitate.

65 În această privință, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 157-161 din concluzii, în ceea ce privește, pe de o parte, obligația de a se înscrie într-un registru, sub rezerva aplicării unor sancțiuni în cazul nerespectării acestei obligații, faptul că un prestator poate să înceapă și să continue *de facto* furnizarea unui serviciu al societății informaționale fără a îndeplini această obligație nu are incidență asupra necesității de a o îndeplini pentru a putea desfășura în mod legal activitatea în cauză.

66 În ceea ce privește, pe de altă parte, obligația de a transmite unei autorități a unui stat membru informații referitoare la structura și la organizarea întreprinderii în cauză, precum și obligația de a plăti acestei autorități o contribuție financiară, tot sub rezerva aplicării unor sancțiuni în cazul nerespectării acestor obligații, faptul că acestea sunt impuse în scopul supravegherii de către autoritatea menționată a legalității exercitării activității serviciilor societății informaționale nu afectează nicidecum întinderea obligațiilor menționate, în temeiul cărora furnizorii unor astfel de servicii care sunt stabiliți în alt stat membru și care doresc să presteze aceste servicii în primul stat membru sunt obligați să respecte aceleași obligații.

67 Prin urmare, contrar celor susținute de guvernul italian, obligații precum cele prevăzute de măsurile naționale în litigiu constituie cerințe privind exercitarea activității unui serviciu al societății informaționale, astfel încât aceste obligații țin de „domeniul coordonat”, în sensul articolului 2 litera (h) din Directiva 2000/31.

68 În consecință, articolul 3 din Directiva 2000/31 se opune unor măsuri adoptate de un stat membru în temeiul cărora, sub rezerva aplicării unor sancțiuni în caz de neconformare, furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online stabiliți în alt stat membru sunt supuși, în vederea prestării serviciilor lor în primul stat membru, obligației de a se înscrie într-un registru ținut de o autoritate a statului membru respectiv, celei de a comunica acesteia o serie de informații detaliate cu privire la organizarea lor, precum și celei de a-i plăti o contribuție financiară, cu excepția cazului în care măsurile menționate îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatul (4) al articolului 3 amintit.

69 Această interpretare nu poate fi repusă în discuție de argumentul guvernului ceh potrivit căruia articolul 3 menționat ar putea să nu se opună unor asemenea măsuri, având în vedere jurisprudența referitoare la articolul 56 TFUE, care ar fi aplicabilă prin analogie, potrivit căreia nu este contrară interdicției prevăzute la acest articol 56 o legislație națională opozabilă tuturor operatorilor care desfășoară activități pe teritoriul național, care nu are ca obiect reglementarea condițiilor care privesc desfășurarea prestării de servicii de către întreprinderile în cauză și ale căror efecte restrictive pe care le-ar putea produce asupra liberei prestări a serviciilor sunt prea aleatorii și prea indirecte pentru ca obligația pe care o impun să poată fi privită ca fiind de natură să împiedice această libertate (Hotărârea din 22 decembrie 2022, Airbnb Ireland și Airbnb Payments UK, C-83/21, EU:C:2022:1018, punctul 45, precum și jurisprudența citată).

70 Astfel, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 166 și 167 din concluzii, pe de o parte, cerințele care țin de domeniul coordonat nu pot îndeplini condițiile care rezultă din această jurisprudență din moment ce, prin definiție, ele au ca obiect reglementarea accesului la activitatea care constă în furnizarea unui serviciu al societății informaționale, precum și exercitarea acestei activități. Pe de altă parte, printr-un act de drept derivat, legiuitorul Uniunii poate concretiza o libertate fundamentală consacrată de Tratatul FUE prin crearea unor condiții mai favorabile bunei funcționări a pieței interne decât cele care rezultă din dreptul primar (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 16 iunie 2015, Rina Services și alții, C-593/13, EU:C:2015:399, punctul 40).

71 Prin urmare, trebuie să se verifice dacă măsuri naționale precum cele menționate la punctul 68 din prezenta hotărâre îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31.

72 În acest scop, în primul rând, trebuie subliniat că, după cum reiese din însuși modul de redactare a dispoziției respective, numai măsurile care privesc „un anumit serviciu al societății informaționale” pot intra sub incidența dispoziției respective.

73 În această privință, trebuie amintit că, în Hotărârea din 9 noiembrie 2023, Google Ireland și alții (C-376/22, EU:C:2023:835), Curtea a declarat că articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că măsurile generale și abstracte care vizează o categorie descrisă în termeni generali de anumite servicii ale societății informaționale și care se aplică fără distincție oricărui furnizor al acestei categorii de servicii nu intră în sfera noțiunii de măsuri care privesc „un anumit serviciu al societății informaționale”, în sensul acestei dispoziții.

74 În speță, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, pare că măsurile naționale în litigiu au o aplicabilitate generală și abstractă, astfel încât nu pot fi calificate drept măsuri care privesc „un anumit serviciu al societății informaționale”, în sensul articolului 3 alineatul (4) litera (a) din Directiva 2000/31.

75 Totodată, în temeiul dispoziției amintite, pentru a fi considerate conforme cu aceasta, măsurile naționale trebuie să fie necesare pentru a garanta ordinea publică, protecția sănătății publice, securitatea publică sau protecția consumatorilor.

76 Așadar, trebuie să se verifice dacă aceasta este situația în ceea ce privește măsurile naționale în litigiu adoptate în scopul declarat de a garanta aplicarea Regulamentului 2019/1150.

77 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 1 alineatul (5) din Regulamentul 2019/1150, acesta nu aduce atingere dreptului Uniunii, în special în domeniul comerțului electronic.

78 Din moment ce, în mod evident, Directiva 2000/31 intră în acest domeniu, măsuri precum măsurile naționale în litigiu nu pot fi considerate conforme cu articolul 3 alineatul (4) litera (a) din această directivă, pentru motivul că urmăresc să garanteze aplicarea Regulamentului 2019/1150, decât dacă se stabilește că obiectivul acestuia din urmă corespunde unuia dintre obiectivele enumerate la respectiva dispoziție.

79 Or, din considerentele (7), (8) și (51) ale Regulamentului 2019/1150 reiese că acesta urmărește să stabilească un ansamblu specific de norme obligatorii la nivelul Uniunii pentru a crea un mediu de afaceri echitabil, previzibil, durabil și fiabil pentru operațiunile comerciale online în cadrul pieței

interne. În special, pe de o parte, întreprinderile utilizatoare ar trebui să beneficieze de o transparență adecvată și de căi de atac eficiente în întreaga Uniune pentru a facilita activitățile comerciale transfrontaliere în cadrul Uniunii și, prin urmare, buna funcționare a pieței interne. Pe de altă parte, ar trebui promovată echitatea și transparența, în special în ceea ce privește ierarhia utilizatorilor profesionali de site-uri, în sensul articolului 2 punctul 7 din acest regulament (denumiți-în continuare „utilizatorii profesionali de site-uri”), în rezultatele căutării motoarelor de căutare online.

80 Articolul 1 alineatul (1) din regulamentul amintit precizează că acesta contribuie la buna funcționare a pieței menționate prin stabilirea de norme menite să asigure faptul că întreprinderile utilizatoare și utilizatorii profesionali de site-uri în relația lor cu motoarele de căutare online beneficiază de un grad adecvat de transparență, de echitate și de căi de atac eficiente.

81 După cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 186-190 din concluzii, chiar presupunând că măsuri precum măsurile naționale în litigiu urmăresc să garanteze obiectivul Regulamentului 2019/1150, nu există o legătură directă între, pe de o parte, acest obiectiv și, pe de altă parte, cele care sunt enumerate la articolul 3 alineatul (4) litera (a) punctul (i) din Directiva 2000/31, amintite la punctul 75 din prezenta hotărâre.

82 Astfel, este cert că obiectivul Regulamentului 2019/1150 nu privește nici ordinea publică, nici protecția sănătății publice, nici securitatea publică.

83 În ceea ce privește protecția consumatorilor, trebuie arătat mai întâi că aceasta nu acoperă protecția întreprinderilor. Or, Regulamentul 2019/1150 prevede norme referitoare la relațiile dintre furnizorii de servicii de intermediere online și întreprinderile utilizatoare, precum și între motoarele de căutare și utilizatorii profesionali de site-uri.

84 În continuare, din considerentul (3) al Regulamentului 2019/1150 rezultă că legătura dintre „transparenț[a] economiei platformelor online și [încrederea] în această economie în relațiile dintre întreprinderi” și „îmbunătățirea […] încrederii consumatorilor în economia platformelor online” este doar indirectă.

85 În sfârșit, acest considerent 3 precizează că, „cu toate acestea, impactul direct al dezvoltării economiei platformelor online asupra consumatorilor face obiectul altor acte din dreptul Uniunii, în special al acquis-ului în domeniul protecției consumatorilor”.

86 Trebuie adăugat că alineatul (4) al articolului 3 din Directiva 2000/31, care instituie o excepție de la principiul controlului în statul membru de origine, trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (a se vedea prin analogie Hotărârea din 22 noiembrie 2012, Probst, C-119/12, EU:C:2012:748, punctul 23, și Hotărârea din 21 iunie 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, punctul 70). Astfel, această excepție nu poate fi aplicată unor măsuri care sunt susceptibile cel mult să prezinte o legătură doar indirectă cu unul dintre obiectivele vizate la această dispoziție.

87 Prin urmare, nu se poate deduce din faptul că au fost adoptate măsuri naționale în scopul declarat de a asigura aplicarea Regulamentului 2019/1150 că aceste măsuri sunt necesare pentru garantarea unuia dintre obiectivele enumerate la articolul 3 alineatul (4) litera (a) punctul (i) din Directiva 2000/31.

88 În consecință, măsurile adoptate de un stat membru în temeiul cărora, sub rezerva aplicării unor sancțiuni în caz de neconformare, furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online stabiliți în alt stat membru sunt supuși, în vederea prestării serviciilor lor în primul stat membru, obligației de a se înscrie într-un registru ținut de o autoritate a statului membru respectiv, celei de a comunica acesteia o serie de informații detaliate cu privire la organizarea lor, precum și celei de a-i plăti o contribuție financiară nu îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (4) litera (a) din Directiva 2000/31.

89 Din moment ce măsurile naționale în litigiu țin de domeniul coordonat vizat de Directiva 2000/31, iar interpretarea acesteia din urmă permite să se răspundă la prima, la a doua și la a patra întrebare, astfel cum au fost reformulate la punctul 48 din prezenta hotărâre, nu este necesar, în conformitate cu considerațiile prezentate la punctele 49-53 din prezenta hotărâre, să se interpreteze și articolul 56 TFUE sau Directiva 2006/123.

90 Având în vedere tot ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima, la a doua și la a patra întrebare că articolul 3 din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că se opune unor măsuri adoptate de un stat membru, în scopul declarat de a asigura aplicarea adecvată și efectivă a Regulamentului 2019/1150, în temeiul cărora, sub rezerva aplicării unor sancțiuni în caz de neconformare, furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online stabiliți în alt stat membru sunt supuși, în vederea prestării serviciilor lor în primul stat membru, obligației de a se înscrie într-un registru ținut de o autoritate a statului membru respectiv, celei de a comunica acesteia o serie de informații detaliate cu privire la organizarea lor, precum și celei de a-i plăti o contribuție financiară.

Cu privire la a treia întrebare

91 A treia întrebare privește obligațiile de notificare prealabilă prevăzute de Directivele 2000/31 și 2015/1535, a căror nerespectare atrage inopozabilitatea față de particulari a măsurilor care ar fi trebuit să fie, dar nu au fost notificate.

92 Având în vedere însă răspunsurile date la prima, la a doua și la a patra întrebare, nu este necesar să se răspundă la a treia întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

93 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 3 din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (Directiva privind comerțul electronic)

trebuie interpretat în sensul că

se opune unor măsuri adoptate de un stat membru, în scopul declarat de a asigura aplicarea adecvată și efectivă a Regulamentului (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online, în temeiul cărora, sub rezerva aplicării unor sancțiuni în caz de neconformare, furnizorii de servicii de intermediere online și de motoare de căutare online stabiliți în alt stat membru sunt supuși, în vederea prestării serviciilor lor în primul stat membru, obligației de a se înscrie într-un registru ținut de o autoritate a statului membru respectiv, celei de a comunica acesteia o serie de informații detaliate cu privire la organizarea lor, precum și celei de a-i plăti o contribuție financiară.

Semnături